

Рецензия

от

проф. д-р Васил Георгиев

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 9.1. Национална сигурност (Сигурност на електронната комуникация и интелектуалната собственост), обявен в Държавен вестник, ДВ бр. № 49/17.06.2025 г. с кандидат д-р Алена Бузова

Основание за изготвяне на рецензията:

Заповед 104/05.01.2026 г. на Ректора на Академията за национална и информационна сигурност

Уважаеми членове на научното жури,

Представям на Вашето внимание реценцията си по представените от единствения кандидат д-р Алена Бузова, документи и трудове в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Сигурност на електронната комуникация и интелектуалната собственост), обявен в Държавен вестник, ДВ бр. № 49/17.06.2025 г.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със Заповед N 104/05.01.2026 г. г. на Ректора на Академията за национална и информационна сигурност съм назначен за вътрешен член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Сигурност на електронната комуникация и интелектуалната собственост), обявен в Държавен вестник, ДВ бр. № 49/17.06.2025 г.

На първото заседание на журито, проведено на 06.01.2026 г. бях определен за рецензент.

Кандидатът д-р Алена Бузова е специалист с дългогодишен опит в академичната среда и управлението на образователни и информационни процеси в областта на сигурността.

От 2009 г. до момента д-р Бузова работи във Висшето училище по управление на сигурността в Кошице, Словакия (VŠBM) като директор на академичната библиотека и координатор на следдипломното обучение и осъществява преподавателска дейност от 2019 г. (съгласно представеното удостоверение). На тази длъжност организира и ръководи дейността на библиотеката и услугите към нея, координира програмите за следдипломна квалификация, консултира и подпомага изготвянето на бакалавърски и магистърски тези, както и отговаря за издателската и публикационната дейност на преподаватели, лектори и докторанти.

Автор е на професионални и научни публикации в списания и сборници от конференции.

В периода 2020–2023 г. придобива докторска степен по „Управление на сигурността“ във Висшето училище по управление на сигурността в Кошице, Словакия.

2. Съответствие на количествените резултати от научната и преподавателската дейност на кандидата с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление „Национална сигурност“

Предложените за рецензиране трудове на кандидата по конкурса включват проблеми, свързани с проблематиката на сигурността и комуникацията, на теорията на сигурността и на сигурността и външната политика.

Приложените към процедурата справки, дипломи и други документи удостоверяват обстоятелството, че кандидатът д-р Алена Бузова е покрила изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, относими към заемането на академичната длъжност „доцент“ по ПН 9.1. „Национална сигурност“.

Кандидатът е представил доказателства за осъществена преподавателска дейност във във Висшето училище по управление на сигурността в Кошице, Словакия от 2019 г. досега, която надвишава минимално изискуемия срок от 2 години по чл. 24, ал.1, т.2 ЗРАСРБ.

Кандидатът е представил доказателства за защитен дисертационен труд, с което е удостоверил изпълнението на изискването на чл. 24, ал.1, т.1 ЗРАСРБ и на на показател А от минималните национални изисквания за заемане на длъжността „доцент“.

За установяване на изпълнението на показатели Б и Г от минималните национални изисквания за заемане на длъжността „доцент“, кандидатът представя за рецензиране 16 броя публикации, които не са използвани при придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Публикациите, които са предложени от кандидата за становище, могат да бъдат класифицирани по следния начин:

- Хабилитационен труд – публикувана монография – 1 бр., която удостоверява изпълнението на чл. 24, ал. 1, т.3 ЗРАСРБ и критерий Б от Изискванията;

- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор" – 1 бр.

- Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд – 1 бр.

- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете или в специализирани издания за класифицирана информация - 13 бр.

Представените публикации надхвърлят минималните национални изисквания на ППЗРАСРБ по показател Г (325 точки при минимално изискуеми 200).

Кандидатът е представила Справка за цитирания, от която е видно, че представените цитирания надхвърлят минималните национални изисквания на ППЗРАСРБ по показател Д (105 точки при минимално изискуеми 100).

В обобщение, представените доказателства от кандидата установяват изпълнението на националните минимални изисквания, съгласно изискването на чл. 24, ал.1, т.4 ЗРАСРБ.

Представените трудове са оригинален труд на автора и не се установява, нито е установено по законен ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, с което са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 5 ЗРАСРБ

От изложеното по-горе е видно, подкрепено с представената от кандидата справка, че с представените публикации и цитирания, кандидатът д-р Алена Бузова е изпълнила изискванията на ЗРАСРБ и минимално изискваните точки по групи показатели за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 9.1. Национална сигурност,

Представям таблица за съответствие:

Критерии	Показатели	Минимални изисквания точки по критерии	Точки на кандидата по критерии
А	1	50	50
Б	3	100	100
Г	4-10	200	325
Д	11-13	50	55
	Общо	400	530

3. Оценка на представените за рецензиране трудове

Заглавието на представения хабилизационен труд е Ефективността на електронната комуникация в контекста на управленските дейности“.

Хабилизационния труд е с обем от 141 страници, разпределени в увод, единадесет глави и заключение. Обемът на монографията отговаря на изискванията за минимален обем съгласно пар.1, т. 10 от ДР ЗРАСРБ (считано като минимум 100 страници по 1800 знака).

Монографията изследва ефективността на електронната комуникация в управленски контекст, като тръгва от класическите теоретични основи на комуникацията и преминава към технологичните, правните и частично – защитните измерения на електронния обмен на информация.

В увода е обосновано значението на комуникацията за управленските функции и се очертава ролята на дигиталната среда като ускорител на координацията и вземането на решения.

Първите три глави изграждат общата рамка: дефинират комуникацията, описват типове и (вербална, невербална и паралингвистична) и систематизират бариерите пред ефективния обмен – от „шум“ и неправилно кодиране до психологически, организационни и културни препятствия, които водят до изкривяване на смисъла и до управленски грешки.

В следващите глави трудът насочва вниманието към корпоративната среда, където комуникацията е представена като управляем организационен ресурс и елемент на корпоративната култура. На тази основа се преминава към

ролята на информационните и комуникационни технологии и управленските информационни системи като инфраструктура, която подпомага анализа, контрола и вземането на решения.

Монографията дискутира електронната комуникация: описват се основните ѝ форми (email, SMS, видео и др.), отличителните ѝ характеристики и ефектите върху управленската ефективност, включително рискове от претоварване, загуба на контекст и потенциална компрометация на данни. Допълнително са формулирани принципи и правила за поведение и стил в електронната комуникация, насочени към яснотата, кооперативността и намаляването на конфликтите и двусмислието.

Изследвани са юридическите аспекти на електронната комуникация и по-специално електронната комуникация като доказателствено средство и като е поставен акцент върху писмената форма, електронния подпис и проблеми от практиката при оценка на електронни документи и съобщения.

Проблемите на сигурността са концентрирани в главата, изследваща защитата на информацията при електронни комуникации, където се коментират криптиране, уязвимости при email трафика и базови механизми за защита и верификация.

Последната глава е посветена на защитата на интелектуалната собственост в ИКТ сектора – с обща систематизация на авторскоправни и индустриални режими и практики по комерсиализация и закрила.

Монографията на Алена Бузова „Основи и принципи на теорията на сигурността“ (2025), представена като допълнително публикувана монография, е обзорен теоретичен труд в областта на сигурността, който систематизира основните понятия, подходи и механизми за разбиране и управление на сигурността в държавен и обществен контекст.

В нея се разглеждат дефиниции и теоретични рамки на сигурността, вътрешни и външни фактори на сигурностната среда, стратегическо планиране чрез национални/държавни документи и сравнителни акценти (вкл. по линия на избраната и сигурността).

Наред с това е въведен системен поглед към сигурността (структури, функции, взаимодействия) и се отделя внимание на управлението на риска като практико-приложен инструмент за идентифициране, оценяване и ограничаване на заплахи и неблагоприятни последици. Така монографията има пряко отношение към съвременните модели на сигурността.

Обемът на монографията (184 678 знака) отговаря на изискванията за минимален обем съгласно пар.1, т. 10 от ДР ЗРАСРБ (считано като минимум 100 страници по 1800 знака).

Представените 12 бр. статии изследват въпроси, свързани със сигурността в комуникацията, кризисния мениджмънт, теория на сигурността и информационна сигурност и като такива попадат в научната област на настоящия конкурс.

4. Приноси

Дисертационния труд има следните приноси:

а. Научни

Дисертационния труд представлява цялостно систематично изследване на организационната комуникация – вътрешна и външна и обосновава значението на успешната комуникация и същевременно изследва рисковете и предизвикателствата, свързани с недобре организираната и осъществявана комуникация.

б. Научно-приложни

Представен е модел на осъществяване на вътрешна и външна комуникация, който би бил важен и напред, въпреки бързо променящите се технологични възможности.

5. Проверка за плагиатство и недостоверност на представените научни данни

Не съм установил и не съм получавал сигнал за плагиатство или недостоверност на представените научни данни.

6. Лични впечатления от кандидата

Не познавам лично кандидата, но разглеждайки цялостната ѝ научна и професионална дейност, считам, че кандидатът има перспективи за по-нататъшното си развитие като изследовател в сферата на сигурността.

7. Препоръки и бележки към кандидата

Към кандидата имам следните препоръки:

1. Въпросът за сигурността е сравнително слабо разгърнат спрямо заявената област в хабилитационния труд: сигурността е концентрирана основно в отделна глава и фрагментарно в други части, без да се изгради водеща рамка за риск, заплахи и контролни мерки във връзка с корпоративната комуникация.

2. Съществена част от изложението е посветена на дефиниции, типологии и принципи, а по-ограничено – на анализ на ролята на електронната комуникация за сигурността и самата сигурност на електронната комуникация.

3. Трудът може да бъде доразвит в няколко линии: не се развива достатъчно организационният слой на сигурността (политики, процеси, обучение, управление на инциденти и доставчици), а връзката между електронната комуникация и защитата на интелектуалната собственост не е докрай разработена.

7. Мотивирано предложение

1. На основание на развитите по-горе в рецензията констатации и изводи приемам, че представените за оценка трудове на кандидата съответстват на тематиката на обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 9.1. Национална сигурност.

2. Считаю, че кандидатът д-р Алена Бузова, притежава необходимата квалификация, трудова и професионална компетентност, и лични качества и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение за успешна работа на академичната длъжност „доцент“ по посоченото професионално направление.

3. Предвид гореизложеното изразявам положителна оценка на кандидатурата на д-р Алена Бузова, предлагам на уважаемото научното жури да избере на академичната длъжност „доцент“ кандидата по конкурса.

26.01.2026 г.

гр. Пловдив

проф. д-р Васил Георгиев

Подпис: